

■ Экслібрыс «Звядзі»

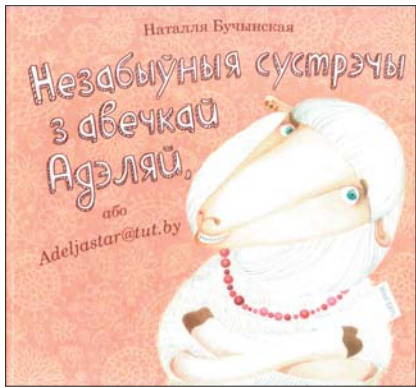
АВЕЧКА, ЯКАЯ ХАЦЕЛА СТАЦЬ ЗОРКАЙ

Наталля БУЧЫНСКАЯ. Незабыўныя сустрэчы з авечкай Адэляй, або Adeljastar@tut.by. — Мінск: Мастацкая літаратура, 2013. — 166 с.

Яна дэбютавала на старонках часопіса "Бярозка", спадабалася чытачам газеты "Літаратура і мастацтва", стала "зоркай" літаратурных імпрэз, конкурсаў і прэзентацый і, урэшце, ператварылася ў герайну выдатна аформленай кнігі для дзяцей. Гаворка ідзе пра незвычайна абаяльную, капрызлівую, далікатную, модную і стыльвую авечку з воўнай рэдкага колеру — белага з блакітным адценнем. Завуць яе Адэля. Яна працуе авечкай на ферме "Каляроўка". Не здзіўляйся, гэта не памылка. Адэля сапраўды працуе авечкай. У яе абавязкі ўваходзіць штодзень хадзіць на пашу, скубсці траўку і гадаваць воўну — на радасць прыгажуням. Бо з воўны Адэлі атрымліваюцца незвычайна прыгожыя сукенкі і шалікі.

Але не толькі колер воўны дае дзіцячай пісьменніцы Наталлі Бучынскай нагоду распаўсюдзіць пра Адэлю. Справа ў тым, што гэтая авечка — жывёла вельмі амбітная, "натура арыгінальная, самабытная". Ёй не хочацца проста працаваць у "Каляроўцы", яна імкнецца сваю працу выконваць надзвычай якасна, а таксама зрабіць свет вакол сябе крыху лепшым. Так, Адэля змагаецца за чысціню на ферме, піша лісты ў "Грынпі", збіраецца ў экспедыцыю за палярны круг, наведвае міжнародную выстаўку, а каб быць яшчэ прыгажэйшай, чытае гламурныя часопісы... Увогуле прыгод Адэлі хапае аж на аповесць.

Адметна, што пасля паспяховага літаратурнага дэбюту з урбаністычнай казкай "Прыгоды маленькай Машынікі" Наталля Бучынская вяртаецца ў вёску, прыгадвае маленства, калі заблукала ў жыццё, збіраючы васількі, звяртае ўвагу маленькіх чытачоў на свойскі жывёл,

кожная з якіх мае сваё прызначэнне на ферме, а таксама — адметны характар, паводзіны і схільнасці. Натуральна, Адэля — самы яркі персанаж аповесці, сапраўдны яе "зорка".

Але не толькі герайна робіць кнігу Наталлі Бучынскай значнай. Справа ў адносінах. Пісьменніца (а разам з ёй і герайна аповесці спадарыня Наталля) ставіцца да авечкі з павагай, яна становіцца сябрам Адэлі, дапамагае ёй — піша кнігу, а таксама дае важныя парады. Калі вясковым жыхарам такое стаўленне да свойскіх жывёл цалкам блізкае і зразумелае, то гараджане ў гэтых адносінах крыху саступаюць. Пісьменніца паказвае, што любімымі могуць быць не толькі бесклапотныя коцікі, сабакі, хамячкі ці папугайчыкі, але і каровы, коні, козы, авечкі, куры, гусі, качкі... Яны — не цацкі. Яны — жыхары гаспадаркі, якія прыносяць карысць, і таму заслугоўваюць павагі.

Пазіцыя гарадскога жыхара, не знаёмага з жыццём вёскі, выяўляецца ў словах супрацоўніцы пасольства, дзе Адэля, козачка Малімонка і Баранчык атрымліваюць візу, каб паўдзельнічаць у міжнароднай выстаўцы, — "Якое хараство можа быць у гэтых рагатых стварэнняў?" Хараство, можа, не такое

зразумелае з першага погляду, але карысць дакладна ёсць. Прыгожая воўна, смачнае і спахажыўнае малачко, стануць эмоцыі ад стасункаў з жывёламі.

Як лічыце, ці дасягне Адэля поспеху? Натуральна, Наталля Бучынская не магла быць жорсткай са сваёй герайнай, таму сімпатычную авечку чакае міжнароднае прызнанне (яна ўражвае журы і перамагае на выстаўцы), а таксама кантракт з тэлебачаннем. Адэля становіцца вядучай новага тэлешоу, тэма якога — пошукі свайго прызначэння ў жыцці, а героі — жывёлы, што гэтае найвышэйшае прызначэнне шукаюць. Яшчэ раз пацвярджаецца даўно вядомае правіла: калі надта моцна чагосьці хочаш, то абавязкова атрымаеш жадаанае. Дарэчы, гэты закон спрацоўвае не толькі ў кнігах, але і ў жыцці.

Варта асобна звярнуць увагу на афармленне выдання. У практыцы выдавецтваў Захаду ўжо стала традыцыяй змяшчаць на вокладцы побач з прозвішчам пісьменніка прозвішча мастака. І гэта цалкам натуральна. У дзіцячых кнігах, дзе патрэбна прыцягнуць увагу яркімі малюнкамі, стварыць запамінальны вобраз, мастак становіцца сапраўдным суаўтарам, дапамагае пісьменніку працаваць з чытачом. У выдавецтвах Беларусі такія крокі пакуль робяцца досыць рэдка. Але, спадзяюся, і мы калі-небудзь да гэтага прыйдем. Тым больш што мастакі ў нас вартыя ўвагі. Напрыклад, Аляксандра Іванова, якая ў гэтым выданні стварыла яркі і стыльвы імідж авечкі Адэлі і ўсіх яе сяброў.

Дарэчы, Adeljastar@tut.by — гэта сапраўдны электронны адрас, на які можна напісаць ліст і атрымаць адказ ад Адэлі. Хаця б пахваліць яе за тое, што яна надзвычай смелая, настойлівая, карысная і прыгожая.

Марына ВЕСЯЛУХА

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.46	20.42	14.56
Віцебск	5.31	20.36	15.05
Магілёў	5.36	20.32	14.56
Гомель	5.37	20.23	14.46
Гродна	6.01	20.56	14.55
Брэст	6.07	20.52	14.45

Месяц

Апошняя квадра 17 жніўня.
Месяц у сусор'і Авена.

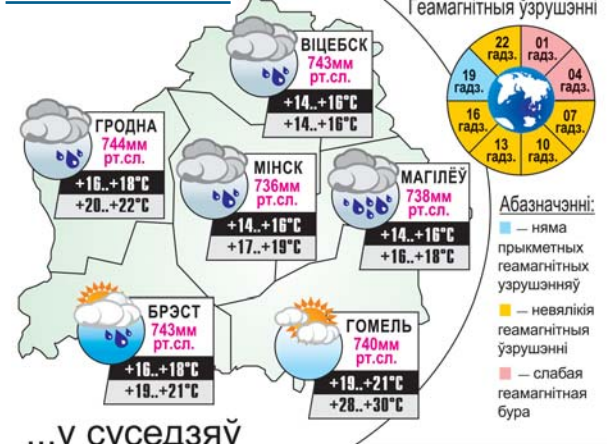
Імяніны

Пр. ПЕРШЫ СПАС (Макавей).
К. Сільвіі, Альфрэда, Максіміяна, Яўсея.

Фота Ліны МАЛІНІНАЙ

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+21...+23°C	КІЕЎ	+30...+32°C	РЫГА	+20...+22°C
ВІЛЬНІЮС	+19...+21°C	МАСКВА	+24...+26°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ	+20...+22°C

УСМІХНЕМСЯ

На першым пасля свайго дня нараджэння ўроку настаўнік працы абвясціў, што паставіць пяцёрку таму, хто будзе плаваць цішэй за ўсіх...

Пакінула ноўтбук на падлозе. Бабуля падумала, што гэта вагі. Зрэшты, пяцёрот долараў вагіць бабуля.

Сцвярдженне, што джэнтльменаму не сустрэнеш у наш час, несправядлівае! Сёння я, напрыклад, бацьку, як мужчына трымаў парасон над жонкай, пакуль тая мяняла ў машыне кола.

Медыцына XXI стагоддзя: прышываюць адарваныя канечнасці, кланіруюць органы і г.д., а пластыр, каб нармальна прыліпаць, зрабіць не могуць.

Вечар. Жанчына звоніць у дзверы суседцы: — Маша, у цябе качалка ёсць? — Не дам! Я свайго сама чакаю!

Муж вяртаецца з рыбалкі цвярозы і з поўным заплечнікам рыбы. Жонка ў шоку: — Ого! Упершыню такі ўлоў! Муж, засмучана: — Кум, мярзотнік, гарэлку дома забыўся...

caricatura.ru

Яны — увасабленне шматтаблічнага стану чалавечай душы. Часта займаюць ключавыя грамадскія пасты і амаль заўсёды выконваюць ролю кіраўнікоў або настаўнікаў, хаця па жыцці ім не вельмі цікава кіраваць, дамінаваць і ўладарыць над іншымі. Многія з іх з'яўляюцца ўважлівымі аналітыкамі навакольнага, не ўмеюць утойваць свае асабістыя пачуцці. Ім не заўсёды хапае ўпэўненасці ў сабе, але, тым не менш, яны ідуць у нагу з часам і дасягаюць многага.

Было сказана

«Як свет стаіць, то яшчэ не было вядома, каб на нянавісці вырасла шчасце, а радасць — на чужой бядзе».
(Кузьма ЧОРНЫ «Пошукі будучыні».)

Даты

Падзеі

Людзі

1385 год — у Краўскім замку (знаходзіцца на тэрыторыі цяперашняга Смаргонскага раёна) заключана Краўская унія, дзяржаўны саюз паміж Вялікім Княствам Літоўскім і Польшчай. Краўская унія — зацвярджэнне вялікім князем літоўскім Ягайлам папярэдне прынятых абавязачельстваў перайсці ў каталіцтва і ахрысціць паводле лацінскага абраду ўсіх язычнікаў-літоўцаў, а таксама стварыць дзяржаўны саюз (унію) ВКЛ і Кароны Польскай. Унію падпісалі Ягайла, князі: Скіргайла (троцкі), Лугвен (мсіслаўскі), Карыбут (ноўгарад-северскі), Вітаўт (троцкі і гродзенскі). Агульным фактарам саюза з'яўлялася барацьба абедзвюх дзяржаў з Тэўтонскім ордэнам. У стварэнні саюза былі зацікаўлены літоўскія і беларускія феадалы, польская знача, якая жадала спыніць ваенныя канфлікты з ВКЛ з-за Валыні, а таксама каталіцкая царква, якая атрымлівала магчымасць ахрысціць апошні язычнікі народ у Еўропе. Абедзве дзяржавы аб'ядноўвалі адзін манарх, але кожная з іх мела сваю сістэму кіравання, праводзіла самастойную палітыку. 2 лютага 1386 года на з'ездзе польскай шляхты ў Любліне Ягайла абраны каралём Польшчы, праз месяц — каранаваны. Адбывалася паступовае збліжэнне дзяржаўных інстытутаў ВКЛ і Польшчы, а таксама культурнае збліжэнне вярхоў грамадства. Дзякуючы саюзу ўдалося ліквідаваць пагрозу з боку Тэўтонскага ордэна, перамагчы яго ў Грунвальдскай бітве 1410 года, адкрыць

гандлёвыя шляхі ў Заходнюю Еўропу. На ўсходзе ВКЛ з дапамогай Польшчы стрымлівала націск Маскоўскай дзяржавы. Вынікі уніі былі шырока дыпламатычна выхад ВКЛ у Еўропу, а таксама культурнае збліжэнне з іншымі краінамі Еўропы.

1867 год — нарадзіўся Джон Галсуорці, англійскі пісьменнік. Атрымаўшы адукацыю ў Оксфардскім універсітэце, ён стаў адвакатам. Але пасля кругасветнага падарожжа 1891—1893 г. вырашыў стаць пісьменнікам. У першых творах Галсуорці, напісаных пад псеўданімам Джон Сінджан, з'явілася сям'я Фарсайтаў. Трылогія "Сага пра Фарсайтаў" зрабіла яго вядучым пісьменнікам у англа-амерыканскай літаратуры. Галсуорці пакінуў даволі вялікую спадчыну як раманіст, навіліст, драматург і літаратурны крытык. А значную частку сваіх даходаў ён траціў на дабрачыннасць. Нобелеўскую прэмію па літаратуры, атрыманую ў 1932 годзе, Джон Галсуорці перадаў пісьменніцкай арганізацыі "Міжнародны пен-клуб".

1944 год — нарадзілася (вёска Міля) калаеўшчына Стаўбцоўскага раёна) Марыя Пятроўна Аношка, беларускі геолог, геахімік і глебазнаўца, доктар геалагічна-мінералагічных навук (1999). У 1966 годзе скончыла БДУ. З 1974-га — у Інстытуце геахіміі і геафізікі НАН Беларусі. Аўтар навуковых прац па геахіміі элементаў, ландшафтаў, навакольнага асяроддзя, медыцынскай геахіміі.

Здарэнні

Прагулкі не атрымалася

У Старадарожскім раёне шэсць чалавек былі дастаўлены ў бальніцу з-за інцыдэнту, які адбыўся на борце маторнай лодкі: яе пасажыры атрымалі апёкі рознай ступені.

Як паведалі ў Мінскім абласным упраўленні МНС, бліжэй да вечара на возера Скачальнае паблізу вёскі Зялёная Дубрава мужчына на асабістым аўтаатранспарце прывёз маторку. Праз некалькі гадзін да яго звярнуўся яшчэ адзін мужчына з просьбай пракаціць на лодцы яго самога, а таксама чатырох сваякоў і знаёмых. Калі ўсе яны былі на борце плаўсродку, яго ўласнік паспрабаваў пра дапамогу статора завесці рухавік. Раптам у маторным адсеку пачуўся грукат і адроз шу-ганула пільма. Усе, хто быў на борце, самастойна пакінулі плаўсродак, балазе маторная лодка знаходзілася ўсяго за метр ад берага. Узгарання рухавіка і самога плаўсродку не адбылося. У выніку няшчаснага выпадку шэсць чалавек былі дастаўлены ў Старадарожскую цэнтральную раённую бальніцу, пяцёра з якіх атрымалі апёкі рознай ступені.

Сяргей РАСОЛЬКА.